

Сторінки історії науково-бібліографічного відділу: до 55-річчя утворення

З моменту заснування Національної історичної бібліотеки України (НІБУ, Бібліотека) на неї було покладено завдання «проводити наукову роботу в галузі бібліографії історичної літератури... видавати свої наукові праці та бібліографічні матеріали» [1, с. 5].

Гортаючи сторінки «Літопису Історичної бібліотеки», ми дізнаємось, що ідея створення наукової бібліографії з історії України виникла ще на початку 40-х років минулого століття. На жаль, праця «Бібліографія до історії України», що налічувала 30 тис. анотованих карток, була знищена під час Другої світової війни [2, с. 4, 10].

Наступна спроба з формування наукової бібліографії в Історичній бібліотеці припадає на кінець 50-х – початок 60-х років, коли з'являються бібліографічні покажчики «Історія Києва» в 2 т., 4 вип. (1958–1963), «Бібліографія російської та української бібліографії по історії Української РСР» (1960), «Бібліографія дисертацій з питань історії, економіки і культури України» (1965).

У 1964 році, коли Бібліотека відзначала 25-річчя з часу заснування, в її структурі відбулися зміни: утворилися нові відділи, серед яких і науково-бібліографічний. Напевно, саме тоді назріла потреба у виникненні окремої структурної одиниці, де була б зосереджена робота з підготовки та видання поточних і ретроспективних бібліографічних покажчиків.

За 55 років існування відділу маємо вагомий бібліографічний доробок, в якому деякі з посібників уже стали раритетами [3].

Гордістю Бібліотеки вважається бібліографічний покажчик «Історія України» – «колективний портрет» історичної науки в Україні..., надійний навігатор у широкому потоці публікацій історичного профілю...» [4, с. 16,

17] – перший випуск якого побачив світ майже п'ятдесят років тому. «Схему» систематизації бібліографічного матеріалу щорічника розробили вчені Інституту історії України НАН України. Вона складається з 16 тематичних розділів, що відображають історію України від найдавніших часів до сьогодення та розділу «Автореферати дисертацій». До 80-річчя утворення Національної історичної бібліотеки України фахівцями відділу підготовлено вже 50-й випуск покажчика «Історія України. 2017», в якому вперше за останні роки представлено модернізований варіант «Схеми», що відповідає сучасному стану історичної науки. Змінено назви деяких розділів і підрозділів, з'явилися нові, які відображають реалії сьогодення. Так, наприклад, у розділі «Україна – незалежна держава» з'явились два нових підрозділи «Євромайдан. Революція Гідності. 2013–2014 роки» та «Збройна агресія Росії проти України (2014–)» з рубриками «Анексія Криму», «Війна на Донбасі», «Суспільство на війні. Проблеми націєтворення».

Зазнав змін і зовнішній вигляд ювілейного видання: збільшено традиційний формат покажчика, для оформлення обкладинки використано карту України за 1918 рік, нещодавно знайдену в бібліотеці Українського центру імені Івана Франка міста Річмонд (Канада).

Особливо плідними для створення ретроспективних бібліографічних покажчиків стали 80-і – початок 90-х років. Серед інших, у цей період побачили світ такі видання: «История фабрик и заводов Украинской ССР» (1981), «Історія робітничого класу Української РСР» (1985), «История промышленных и сельскохозяйственных предприятий Украинской ССР (1946–1986 гг.)» (1987), «Музейное строительство на Украине в годы Советской власти» (1987), «Охрана и использование памятников истории и культуры в годы Советской власти» (1987), «Історія селянства Української РСР 1917–1989 рр.» (1990), «Історія інтелігенції Української РСР 1917–1990 рр.» (1991). Біобібліографія українських вчених була представлена покажчиком «Вячеслав Ильич Стрельский» (1987), в якому розкрито науково-педагогічну діяльність історика, архівіста, краєзнавця.

Серед тематичних покажчиків, підготовлених відділом у роки незалежності України, слід згадати посібник «Репресії 20–30–40-х і початку 50-х років на Україні» (1992), продовженням якого є другий випуск бібліографії «Політичні репресії радянської доби в Україні» (2008). Ми були першими, хто на початку 90-х років торкнулися цієї, тоді ще мало вивченої, теми. Покажчик «Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври» (2006) став першою спробою об'єднання найважливіших надрукованих праць з історії Лаври, про її архітектурні пам'ятки та осіб, життя яких пов'язане з монастирем.

У 2013 році розпочато бібліографічний проект «Історична Шевченкіана», присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Вчені Інституту історії України НАНУ виступили авторами задуму проекту і здійснили науковий супровід видання. Звернення до даної теми не випадкове, адже «з перспективи початку XXI ст. історична Шевченкіана репрезентує надзвичайно цікавий і вкрай важливий матеріал для національного самоусвідомлення українства, оскільки дозволяє простежити, проаналізувати та досягнути культурні й духовні підвалини нашого історичного буття» [5, с. 6-7]. У покажчику «Історична Шевченкіана», який вийшов друком у 2016 році, зібрані бібліографічні описи видань і публікацій за період з 1842 по 2015 рік із фондів НІБУ і провідних бібліотек України, а також матеріали зарубіжної Шевченкіани. Документальні видання доповнені вітчизняними та зарубіжними Інтернет ресурсами.

У 2016 році на державному рівні відзначалось 100-річчя від дня народження Людмили Павличенко – легендарного снайпера, учасника Другої світової війни, посла «народної дипломатії». Історик за фахом, вона працювала в Історичній бібліотеці у 1939–1941 роках. Для вшанування пам'яті нашої героїчної колеги підготовлено біобібліографічний покажчик «Людмила Павличенко – воїн, історик, громадянин» (2016).

І зовсім новим за своїм змістом виданням відділу став бібліографічний покажчик «Сучасний дискурс Другої світової війни в російській науковій

літературі та публіцистиці» (2018). Працю розпочато у 2015 році на замовлення науковців Інституту історії України НАНУ. Саме тепер, задля відновлення історичної правди про події Другої світової війни, переосмислення підходів до висвітлення історичного минулого, фахівцям стало потрібне таке видання.

Джерельну базу покажчика склали, головним чином, російські, а також українські спеціалізовані сайти, електронні ресурси наукових установ, закладів та бібліотек. Через обмежений доступ до російських сайтів і літератури, укладачі намагалися використати будь-яку інформацію про публікації в журналах, рецензіях на книги, у матеріалах конференцій, коментарях до збірників. Бібліографічні записи у довіднику частково анотовані, у деяких випадках документи розкриваються за допомогою змісту і назв розділів. Подаючи цитати із публікацій, укладачі мали на меті показати позицію автора, а не пропагувати літературу. Майже двісті позицій містять гіперпосилання на джерело. Цей бібліографічний покажчик «допоможе вітчизняним фахівцям скласти адекватне уявлення про основні тенденції дискурсу Другої світової війни в Російській Федерації, встановити його відповідність визначальним маркерам світових наукових студій у цій тематичній ніші» [6, с. 8].

Отже, завдяки сучасним технологіям і професійній майстерності наших фахівців, видання стають досконалішими і користувачі мають можливість отримати більш змістовну інформацію.

Досліджуючи історію відділу в сучасний період, важливо зазначити, що у 2007 році для підвищення ефективності його роботи було надано перший комп'ютер і наші фахівці розпочали формувати бази даних (БД) в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі (АБІС). Першою стала БД «Історія України за 2008– ». Нині кумулятивний українознавчий електронний ресурс у вигляді БД «Історія України» за 2008–2018 роки і повнотекстових версій цього ж покажчика за 1996–2007 роки становить понад 100 тисяч бібліографічних записів. До речі, ми стали одними з перших

серед бібліотечних фахівців України, хто використав АБІС для створення бібліографічних покажчиків.

З впровадженням комп'ютерних технологій в роботі відділу значна увага приділяється формуванню тематичних баз даних. Починаючи з 2011 року в рамках співробітництва з Інститутом історії України НАНУ, фахівці відділу створюють БД «Суспільство і влада в Україні на етапі соціально-економічних перетворень 1919–1938 рр.» та «З історії повсякденного життя в Україні 20–30-х років ХХ ст.».

Новизною цих проектів є представлення сучасного погляду на вивчення проблем історії українського робітництва, селянства, інтелігенції, інших соціальних верств суспільства в умовах авторитарного режиму. Введення у науковий обіг як нових, так і заборонених у радянський період монографій і публікацій дасть можливість переосмислення соціально-політичних процесів в Україні і сприятиме написанню правдивої історії нашого народу.

До 25-річчя Незалежності України започаткована БД «Україна. Шлях до незалежності, 1991–2016 : матеріали до бібліографії», яка є доповненням до колективної монографії вчених Інституту історії України «25 років незалежності України: поступ, досвід, перспективи».

У 2017 році розпочато формування БД «Українська революція 1917–1921 років», що включатиме документи і матеріали про звитяжні події 100-річної давнини у вітчизняній історії.

Тож, за десять років що минули, нами було сформовано одинадцять тематичних баз даних, частина з яких стали основою для створення бібліографічних покажчиків.

Цікавим напрямом у роботі відділу є співпраця з науковими установами та закладами культури. Так, з установами Національної академії наук України – Інститутом історії України та Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. Івана Кураса – укладено угоди про співробітництво, які сприяють розвитку і популяризації досягнень історичної

науки та бібліографії в Україні. Упродовж багатьох років вчені пропонують актуальні теми, що потребують бібліографічного забезпечення, здійснюють науковий супровід і рецензування видань Бібліотеки, фахівці якої, в свою чергу, беруть участь у наукових дослідженнях Інститутів шляхом формування баз даних і складання бібліографічних покажчиків.

Продуктом тісної співпраці з Інститутом історії України став бібліографічний покажчик «Історія України». Значну допомогу упорядникам і редакторам покажчика у різні роки надавали співробітники Інституту, відомі історики: Віталій Сарбей, Ігор Слабєєв, Лариса Нагорна, Станіслав Кульчицький, Олександр Данильченко, Олександр Головка, Лариса Шевченко, Василь Боєчко, Віталій Щербак, Геннадій Боряк. Випуск за 1992 рік вийшов як спільний продукт Національної історичної бібліотеки України, Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України, Відділення історії, філософії та права НАН України і Міжнародної асоціації українців, завдяки технічній і фінансовій допомозі Фонду кафедр українознавства Гарвардського університету. Національний комітет істориків України й Комісія бібліографії та інформатики Міжнародної асоціації українців доповнили видання за 1993 рік іноземними мовами – польською, англійською, німецькою, французькою, китайською. Редактором цих покажчиків виступив академік Ярослав Ісаєвич.

Особливого наукового супроводу потребують тематичні бібліографічні покажчики. Серед напрацювань нашого відділу за участю співробітників Інституту історії України та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. Івана Кураса, слід згадати ретроспективні видання: «Історія інтелігенції Української РСР 1917–1990» (1991) (наук. консультант, автор вступ. статті Л. Ткачова, рецензенти – Г. Касьянов, В. Погребняк), «Репресії 20–30–40-х і початку 50-х років на Україні» (1992) (наук. консультант П. Тронько, рецензенти – Є. Складенко, Ю. Данилюк, Г. Касьянов, В. Погребняк), «Політичні репресії радянської доби в Україні» (2008) (рецензенти – О. Рубльов, О. Удод, Ю. Шаповал, Н. Рубльова), «Історична

Шевченкіана» (2016) (наук. ред., авт. вступ. статті Г. Боряк, наук. консультанти – О. Реєнт, І. Колесник, В. Шандра), «Сучасний дискурс Другої світової війни в російській науковій літературі та публіцистиці» (2018) (наук. ред., авт. вступ. статті О. Лисенко, наук. консультант Г. Боряк).

Результатом співпраці з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником стала поява покажчика «Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври» (2006), який користується попитом у науковців, працівників музейних та пам'яткоохоронних установ.

Тісні творчі зв'язки пов'язують Бібліотеку з Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства. Так, до наукової конференції «Архівна та бібліотечна справа доби визвольних змагань в Україні (1917–1921 рр.)» (1997) НІБУ та Науково-довідкова бібліотека державних архівів України підготували однойменний каталог книжкової виставки. Спільним виданням з краєзнавчої тематики став покажчик «Трускавець» (2003). У науковому проєкті «Українська дипломатія. 1917–2006 рр.» були задіяні фахівці Національної історичної бібліотеки України, Українського державного науково-дослідного інституту архівної справи і документознавства та Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Разом з бібліографічною роботою фахівці відділу здійснювали консультування, наукове редагування праць інших організацій та установ, серед яких слід відмітити видання: Симоненко І. Губернські вчені архівні комісії в Україні : історіографічний огляд і бібліографічний покажчик (2003); Полонська-Василенко Н. Д. – видатний український історик, філософ, археолог: біобібліографічний нарис (2003); Пріцак О. Коли і ким було написано «Слово о полку Ігоревім» (2007).

На окрему увагу заслуговують заходи, пов'язані з популяризацією наших видань, зокрема, презентації ювілейних випусків покажчика «Історія України» – 25-го за 1992 рік та 40-го за 2007 рік – в яких брали участь видатні вітчизняні вчені, фахівці бібліотечної, архівної та музейної справи,

представники провідних книгозбірень, вищих навчальних закладів. З успіхом демонструвалися посібники «Історія України» на другій Київській міжнародній книжковій виставці-ярмарку (2006 р.), Міжнародній конференції «Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, культури, освіти і бізнесу» (2006 р.), на виставках українсько-американського фонду «Сейбр-Світло».

Електронна версія покажчика «Історія України» за 2008 рік була представлена на Ярмарку інноваційних бібліотечних послуг та електронного врядування (2011 р.). Цей міжнародний захід організовано програмою «Бібліоміст», Агенцією США з міжнародного розвитку, Відділом преси, освіти і культури Посольства США в Україні та Українською бібліотечною асоціацією. Видання неодноразово представлялось у конкурсі «Українська книжка року».

Варто зазначити, що не тільки фахівці нашого відділу, а й спеціалісти інших організацій презентують видання НІБУ. Так, співробітники відділу наукової інформації та бібліографії Запорізької ОУНБ зробили чудовий відеоролик покажчика «Історія України» за 2012 рік. Ми щиро вдячні їм за високу оцінку нашої праці та креативний піар Історичної бібліотеки.

Позитивний розголос мав проект «Історична Шевченкіана», який було представлено: на Міжнародній науково-практичній конференції «Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти» у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка (2015); на ХІХ міжнародній науково-практичній конференції «Короленківські читання 2016» у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка; на Другій Київській конференції асоційованих шкіл ЮНЕСКО, приуроченій 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, що проходила в Університеті економіки і права «КРОК».

Запорукою успіху у будь-якій справі є люди, які створюють матеріальні і духовні цінності. Завдяки копіткій і цілеспрямованій роботі декількох поколінь бібліографів НІБУ побачили світ видання, що увійшли в скарбницю

національної бібліографії України. Хочеться згадати працівників науково-бібліографічного відділу, які стояли біля витоків бібліографічної діяльності НІБУ і зробили значний внесок в її розвиток.

Це, насамперед, Ніна Сергіївна Селівачова, яка стала співробітником Історичної бібліотеки ще у далекому 1939 році. На посаді головного бібліографа, вона очолила колектив упорядників першого випуску бібліографічного покажчика «Історія Української РСР» за 1968 рік. Високий професіоналізм, великий досвід роботи, креативність Ніни Сергіївни допомогли успішно здійснити випуск покажчика – новий на той час проект.

Упродовж багатьох років у НІБУ працювала Надія Миколаївна Уманська, яка пройшла професійний шлях від бібліографа до завідувача науково-бібліографічного відділу. Історик за освітою, випускниця Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (нині – Київський національний університет ім. Тараса Шевченка), вона була незмінним автором багатьох випусків покажчика «Історія Української РСР». Крім того, в її бібліографічному доробку також є ретроспективні покажчики: «Історія Києва» (1958–1963), «Бібліографія дисертацій з питань історії, економіки і культури України» (1965), «Короткий список бібліографічних джерел на допомогу в написанні історії міст і сіл Української РСР» (1965), «Статистика народного господарства і культури Української РСР» (1968) та інші.

Серед упорядників першого випуску посібника «Історія Української РСР» значиться Валентина Іванівна Грицаєнко, яка з 1965 року обіймала посаду старшого редактора науково-бібліографічного відділу. Саме вона, як творча особистість і кваліфікований бібліограф, розробляла методику підготовки покажчика.

Прізвище Ольги Сергіївни Івченко знаходимо в одинадцяти випусках покажчика «Історія Української РСР». За спогадами сучасників, вона мала філологічну освіту, але швидко опанувала методику бібліографування документів і надалі охоче ділилася цим досвідом з новими працівниками відділу.

Долучилась до створення бібліографічних покажчиків і Віра Євгенівна Черкасова, яка на початку 70-х років працювала на посаді старшого редактора відділу.

Керівником упорядників другого випуску посібника «Історія Української РСР» за 1969 рік стала історик Алла Вікторівна Пилипенко, донька академіка Віктора Васильовича Данилевського. Після закінчення історичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка працювала у ЦНБ АН України (нині – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського), а згодом – в Історичній бібліотеці на посаді головного бібліографа науково-бібліографічного відділу. Майже двадцять років вона очолювала колектив бібліографів відділу і підготувала такі видання: «Історія Української РСР» [за 1969–1973, 1975–1988 рр.], «История фабрик и заводов Украинской ССР» (1981), «Публікації джерел з історії Києва». Вип. 1–2. (1982–1983).

Тридцять років на ниві бібліографічної діяльності працював Альохін Давид Савович, обіймаючи посади головного бібліографа, в. о. завідувача науково-бібліографічного відділу, завідувача сектора відділу історичного краєзнавства. Подаємо далеко не повний перелік його бібліографічних праць: «Лауреаты государственных премий в области исторических наук» (1954), «Революція 1905–1907 рр. на Україні» (1955), «250 років Полтавської битви (1709–1959)» (1959), «Історія Києва. Т. 2: Київ соціалістичний. Вип. 1: (1917 – червень 1941)» (1963), «Статистика народного господарства і культури Української РСР» (1968) та інші.

Великий внесок у розвиток Історичної бібліотеки зробила Алла Миколаївна Комська, яка користувалась беззаперечним авторитетом в бібліотечній спільноті, була професіоналом і чудовим менеджером. Вона працювала в Історичній бібліотеці майже сорок років і пройшла шлях від бібліографа до заступника директора з наукової роботи. Алла Миколаївна працювала в колективі авторів другого та третього випусків посібника «Історія Української РСР». На початку 1980-х років пані Комська очолила

відділ методичної і бібліографічної роботи. До її творчого доробку належить значна кількість бібліографічних посібників, методичних рекомендацій, публікацій з питань бібліотечного краєзнавства, створення бібліографічних ресурсів, використання інформаційних технологій, серед яких: «Історія України» [за 1992, 1994, 1995, 1998, 1999 рр.], «Революція 1905–1907 рр. на Україні» (1980), «Куликовська битва» (1981), «Історичне краєзнавство в Україні: питання теорії і практики» (1992), «Методичні рекомендації по складанню краєзнавчих методично-бібліографічних посібників типу «Календар знаменних і пам'ятних дат ... області на ... рік» (1993).

З особливою теплотою хочеться згадати Ястремську Людмилу Юріївну, яка з 1988 по 2000 роки очолювала науково-бібліографічний відділ. Чуйна, інтелігентна людина, досвідчений бібліограф, вона згуртувала колектив відділу на творчу роботу. Саме в цей період вийшла низка цікавих тематичних покажчиків, таких як «Історія інтелігенції Української РСР, 1917–1990 рр.» (1991), «Репресії 20–30–40-х і початку 50-х років на Україні» (1992), до укладання яких вона долучилась. З бібліографічного доробку Людмили Ястремської слід згадати також видання: «Історія України» [за 1989–1999 рр.], «Україна у Великій Вітчизняній війні» (1989), «Архівна і бібліотечна справа доби визвольних змагань в Україні (1917–1921 рр.)» (1997).

Серед інших співробітників, які у різні роки працювали у відділі, із вдячністю згадуємо Людмилу Александрову, Ірину Бутовську, Ірину Бондаренко, Олену Політову, Оксану Марченко.

Сьогодні науково-бібліографічний відділ – це колектив однодумців, спрямованих на успішний результат.

Приліпко Тетяна Аркадіївна – провідний бібліограф НІБУ, працює у відділі з 1981 року, досвідчений професіонал, пунктуальний фахівець і доброзичлива людина. В її бібліографічному доробку майже сімдесят робіт. Тетяна Аркадіївна є автором низки публікації у фахових виданнях, вона успішно виступала з науковими повідомленнями на багатьох професійних

форумах. За багаторічну сумлінну працю вона нагороджена орденом княгині Ольги III-го ступеня.

Сектор ретроспективної бібліографії очолює Стегній Дарія Георгівна – історик за фахом і бібліограф за покликанням. Старанна та ініціативна особистість, вона вдало використовує у роботі свої професійні знання. Підтвердженням цьому є бібліографічний показник «Сучасний дискурс Другої світової війни в російській науковій літературі та публіцистиці», який отримав високу оцінку серед істориків.

Понад 20 років працює у відділі головний бібліограф Наталія Григорівна Вощевська – досвідчений фахівець, чуйна та комунікабельна людина. Вона опанувала всі особливості улюбленої професії, досягла в ній високої майстерності і передає накопичений досвід молодому поколінню. Як головний спеціаліст, очолює колектив упорядників показника «Історія України». Велика кількість аналітично розписаних наукових видань, важливих для історичних досліджень – це, головним чином, її заслуга.

Багатьом інноваціям, що відбуваються не тільки у відділі, а й у Бібліотеці, ми завдячуємо Кирилу Геннадійовичу Таранюку-Русанівському – яскравій творчій особистості, якому притаманні ділові якості, уміння співпрацювати в колективі, креативність. З його ініціативи впроваджено нові сучасні технології «хмарних» обчислень та відкрито офіційні сторінки НІБУ у соціальних мережах. Він є розробником графічного дизайну багатьох сучасних видань Бібліотеки і автором макета нового читацького квитка НІБУ. Кирило прийшов у відділ ще студентом Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, нині, закінчивши аспірантуру, пише дисертаційну роботу.

Молодим перспективним фахівцем є Ольга Володимирівна Литвин, яка за невеликий період роботи встигла закінчити бакалаврат Київського національного університету культури і мистецтв за фахом менеджер бібліотечної справи. Здібний і допитливий працівник, вона вже має досвід у

створенні наукових бібліографічних показників. Тож у бібліотечній професії є майбутнє.

З 2004 року відділ очолює Зейтуна Хамзяївна Мусіна – відповідальний менеджер і толерантна людина. Саме під її керівництвом розпочинаються нові проекти Бібліотеки на замовлення Інституту історії України НАН України: «Історична Шевченкіана», «Суспільство і влада в Україні на етапі соціально-економічних перетворень 1919–1938 рр.», «З історії повсякденного життя в Україні 20–30-х років ХХ ст.», «Україна. Шлях до незалежності, 1991–2016: матеріали до бібліографії»; налагоджується випуск бібліографічних показників у автоматизованій бібліотечній системі, з якими користувачі мають змогу ознайомитись на сайті Бібліотеки. Позитивні результати роботи згуртованого колективу професіоналів вкотре дозволяють підтвердити авторитет НІБУ як центру бібліографії з історії України.

У 2016 році сталися приємні зміни – відділу надано окреме просторе приміщення (кімната на другому поверсі корп. № 24), де кожен працівник забезпечений автоматизованим робочим місцем. Цей факт удосконалення організації робочого простору поклав початок для нових можливостей у подальшому розвитку відділу та бібліографічної діяльності НІБУ.

Наближається 2019 рік – щедрий на ювілеї: 80 років – НІБУ, 55 – науково-бібліографічному відділу, 50 – славетному виданню «Історія України», що вже став візитівкою Бібліотеки. Маємо гарний привід підсумувати здобутки і надалі рухатись у напрямку нових звершень.

Список джерел

1. Державній історичній бібліотеці – 60 : ювілейний збірник / Держ. іст. б-ка бібліотеки ; упоряд.: В.П. Кисельова, Т.С. Кудласевич, С.І. Смілянець. – Київ, 1999. – 72 с.

2. Літопис Національної історичної бібліотеки України (1939–2014 рр.) / Нац. іст. б-ка України ; упоряд. С.І. Смілянець ; ред.: А.В. Скорохатова, Т.С. Кудласевич. – Київ, 2014. – 114 с.

3. Державна історична бібліотека України (1939– 2009) : бібліогр. покажчик / уклад.: В.П. Кисельова, Т.С. Кудласевич, О.В. Михайлова ; ред. С.І. Смілянець. – Київ : Арістей, 2009. – 132 с.

4. Історія України : наук.-допом. бібліогр. покажч. за 2012 рік / Ін-т історії України НАНУ, Нац. іст. б-ка України ; упоряд.: Т.А. Приліпко, Д.Г. Стегній, Н.Г. Вощевська, К.Г. Таранюк-Русанівський ; ред.: А.В. Скорохатова, З.Х. Мусіна. – Київ, 2014. – 712 с.

5. Історична Шевченкіана : бібліогр. покажчик / Ін-т історії України НАН України, Нац. іст. б-ка України ; упоряд.: Н. Г. Вощевська, З. Х. Мусіна, Т. А. Приліпко, Д. Г. Стегній, К. Г. Таранюк-Русанівський, О. В. Литвин ; авт. вступ. ст., наук. ред. Г. В. Боряк ; наук. консультанти: І. І. Колесник, В. С. Шандра ; відп. за вип. А. В. Скорохатова. – Київ, 2016. – 576 с.

6. Сучасний дискурс Другої світової війни у російській науковій літературі та публіцистиці : бібліогр. покажчик / Ін-т історії України НАНУ ; Нац. іст. б-ка України ; упоряд. Д. Стегній ; ред. З. Мусіна ; наук. ред., авт. вступ. сл. О. Лисенко ; наук. консультант Г. Боряк ; відп. за вип. А. Скорохатова. – Київ, 2018. – 576 с.

Підготовлено до друку 05.02.2019

